

NB. Idag største tillatte lesetid 5 minutter.
S I S T E R U N D E

torsdag 22. Mars 1945.

Dansk oversikt.

I de okkuperte landene kan en fra tid til annen se en viss rett tale om at krigens er gått inn i en "ny fase". For Norges vedkommende består de nye fasene gjerne i at tyskerne snur kortstokken og begynner på ny terror, mens nordmennene på sin side finner opp nye metoder - alt etter krigsforholdene ute - til å irritere krigsstaten.

I Danmark skifter metoden meget. Herretelser i Vendi-førsten har jo danskene hatt meget mindre av; til gjengjeld har de hatt så mange flere sprengte marer. Først oppløser tyskerne Schalburk-korpset for å la det gå opp i et eller annet HIP. For så vidt lar de detoden de sprangvante nordbølger gå nok så likelidende gjennom alle krigens faser, men det virker likevel som de innretter sine metoder forttere og mer effektivt etter de danske. Likvidering av en iverkøter med sprengte marer, dels på folk som man tenker å ha noe med likvideringen i selvsvarer å gjøre, dels på helt uvedkommende. Derved forvirres situasjonen mer. Tyskerne prøver tydeligvis å gjøre det uklart for danskene hvem som hører til hjemmefronten og hvem ikke. Hadde ikke den danske hjemmefront vært så vel organisert og de enkelte aksjoner så bra planlagt, kunne denne taktikken blitt skjebnesvanger, likevel det nok kunne være naturligvis å se at det i sin tid skulle lykkes den å gjøre sabotasjen uoppulver ved å gjøre utsattheter, som ikke skulle være til å kjenne fra de virkelige sabotasje linjene. Tyskernes siste uttrekk i Danmark tar rekord i denne henseende. Først ble det øvet attentatet på et tog med blodgeneralen Lindemann ombord, han som har innført den nye terrorbølge i landet. Lindemann ble ikke drept, men derimot en annen høy offiser. Dette skjedde ved Hjern i Vest-Jylland. Lørdag 24. febr. foretok tyskerne tilsvarende attentat mot Jyllandekspressen da den var på vei fra Hobro på vei fra København til Aalborg. Man mener at 10 personer ble drept og 50 sret. Det kunne synes nærmest sløst av tyskerne å bidra til den jernbanesabotasjen som danskene selv har gjennomført så yppelig hittil, men som i tilknytning til den danske jernbanesabotasje har hindret tyske militærtransporter i vinteren. Det resultat man ser i disse dager, men denne ekspresen er neppe den viktigste for tyskerne. Dels ser det ut som krigens i Danmark nå skal vinnes for en iverpris. Dette må være herr Landemanns oppgave. Hans politikk er stikk motsatt den som hittil har vært ført, med skiftevis raskhet og tilføyhet, alltid overraskende. Landemann synes ikke å skulle overraske uten ved raskhet. Hans regjering som har vært et par uker, har allerede kastet et halvt hundre danske liv.

Å knokke hjemmefronten

ser ut til å være nå det i Danmark nå også, mer enn noen gang før. Det er ingen hemmelighet at de arrestasjonene som fant sted i vinteren 1944 betyde en voldssom påkjennin for ledelsen av den danske hjemmefront. Ikke enklert sagt at toppene er tatt, men hele samarbeidssystemet har lidt hard påkjennin, og dessuten har de forskjellige distriktskommandoer av den hjemmefronte danske hjemmefront etter hvert fått nok så frie hendr. Nettopp alle disse sprengte arrestasjonene rundt om i landet har virket hemnende, men aldri lærende. Faktisk foregår i disse dager en slags befestning av København, direkte rettet mot danske hjemmestykker, trikken løses om, trafikken blir tras i nye baner, store områder i sentrum avsperrres. Enkelte slike befestninger fremtrer nå klart: Shellhuset og hele kvarteret om Danmarks - Gestapos høybor, Studentersamfundet, Vektor-gården, Palastteateret. Avsperringen kan snart komme til å omfatte Hovedbanegården i København også. Det er klart at motstanden her skal opprettholdes så lenge som mulig, blant annet for å dekke troppenes tilbaketog. Man mener i Danmark at tyskerne ikke kommer til å forlate landet uten kamp til siste mann, iallfall i disse befestede stillinger og tilsvarende stillinger utover i landet. Forøvrig skytes det i København dag og natt. En uhyggelig iverkøteransasjon "Sven Sted" har mistet sin fører, forhennevende politikkonstabel Nielsen, som har den danske liv på sin samvittighet og nå selv måtte bite i presset. Oransjasjonen er for rømt over hele landet. Kampen mot angiverne er nå blitt noe mer enn selvsvar for danske patrioter, den er blitt et forsvar for hele befolkningen, de danske angivergruppene opererer for en stor del på egenhånd, naturligvis med tysk fullmakt, men etter personlige antipatier, dette sannsynligvis i atskillig større utstrekning enn i Norge. Derfor har Danmarks Frihetsråd - tilsvarende vårt HL - også proklameret den mest hensynsløse kamp mot bandittene. Frihetsrådet og folket. Danmarks Frihetsråd synes å ha tøylene hålt i sin hånd. Rådets parolener klare og blir fulgt. Politisk har det vært uklart hva Frihetsrådet kommer til å bety ved rekonstruksjon av den danske regjeringen, men alle er nå enige om at rådet - som representerer alle politiske avskyninger - for sine representanter i regjeringen. En viss rivalisering mellom rådet og "politikere ruppen" er nå i alt vesentlig forbi. Etter krigsprosrammet er klart i det vesentlige, f.eks. i den ting at Danmark kommer til å tilby sin deltagelse i okkupasjonen av Tyskland - iallfall i

Julius Christinas Møller, som nå er i Stockholm, erklærer Japan krig. Disse ting er veien til en for Danmark, fordi landet jo ennå ikke er erklært som alliert nasjon, formelt. Landet vil vise sin vilje til å delta i oppgaven som helhet ikke bare til Danmark selv er befrikk.

Selv om danskene har hendene fulle med sitt eget nettopp nå, kommer det klarere og klarere i dansk tenkesåte, at man føler et sterkt slektsskap med nordmennene. Blant overflødiske iakttagere ble det hevdet det syn etter 29. aug. 1943 at Danmark hadde innlagt seg større fortjenester enn Norge, gjennom sin intense sabotasje. Dette er slett ikke synet i Danmark hvor man tvert imot er meget oppmerksom på den jernhårde hånd som hele tiden knuger det norske samfunn og over de stadige innsatser under større risiko som norske patrioter har ydet. Den danske beundring for og fellesskapsfølelse med sine norske brødre er uevkket. Christmas Møller ga stadig uttrykk for denne beundringen og framholdt stadig det norske eksempel ved et foredrag for dansker i Stockholm. Han omtalte ikke alene den norske innsatsen hjemme, til sjøs og i luften som lysende eksemplær, men også våre tidligere strykerer hvor det gjaldt brødet oppgjør med Quislingene. Og etterhvert som kampen blir hardere og hardere og resultatene hos begge folk kommer til å bli mer og mer forskjellige, festner seg følelsen med nordmennene i danske sine sterkere for hver dag, noe som jo også er kjernet til uttrykk gjennom de mange danske matsendingene til Norge.

Nyhetene fra London onsdag 21/3 kl. 18.30.
Vestfronten. Den tyske motstand vest for Rhin bryter raskt sammen, og amerikanerne har besatt hele det tyske framsvinget så nær som det sør-østlige hjørnet. Byene Saarbrücken, Zweibrücken, Ottweiler, Kaiserlautern og Werns er inntatt, og det foregår gatetkamper i Mainz. Tyskerne forsøker så godt de kan å komme over Rhinen, men de holder nå bare 60 km. av Rhinens østbredd mellom Karlsruhe og Ludwigshafen. Amerikanerne står nå 9 km. fra Ludwigshafen, og den 7. arme har rykket fram 8 km. nord for Wiesbaden. De tyskere som ikke kommer seg ulla, overgir seg i så store mengder at alle lastebiler som er på vei tilbake fra fronten, har fått generell ordre om å ta med seg tyske fanger. Framrykkingen går så fort at tunge haubitser bare kan skyte 10 minutter etter at de er brakt i stilling, og nå de flyttes fram til ny stilling. All flystyrker angriper voldsomt de flyktende tyskerne. I dag ble 1500 kjøretøyer skadet og ca. 1700 fullstendig ødelagt. Under framrykkingen er bl.a. 20.000 tyske utskrevne utanlandske arbeidere blitt befrikk. I Remagen-bruhodet har det vært ytterligere framgang, og amerikanerne står nå like overfor Bonn, og har rykket 5 km. østenfor autostraden Köln-Frankfurt.

17. mai 1944 tusen amerikanske bomberfly eskortert av 70 jagerfly angrep oljeraffinerier ved Plauen sør for Leipzig og 9 flyplasser bak nordavsnittet på vestfronten. Tusen britiske bomberfly angrep oljefabrikk i nærheten av Bremen idag tidlig. Dessuten rettet britiske fly angrep med de nye 10-tonnsbombene mot jernbanevidledningen over Weser ved Bremen samt ned ved Münster. Også inatt var det sterke britiske flyangrep. Mosquitos var over Berlin for 29. natt på rad. Allierte fly angrep igår tyske sørbanestruker og flyplasser bak fronten fra Nederland til Karlsruhe. Tyskerne gjør forsøk på å sende fram flere fly til flyplassene bak fronten - 170 tyske fly ble ødelagt eller skadet på bakken. Fly fra Middelhavsområdet gjorde 3000 utfall igår, bl.a. mot tankfabrikker og jernbanestruker i Østerrike og sambandslinjer i Italia og på Østfronten.

Østfronten. Marskalk Sjuikov inntok igår Alt-damm, og dermed er det tyske bruhodet øst for Nedre Oder tilintet gjort. Etter at marskalk Wasilevski har inntatt Braunsberg, gjør tyskerne voldsomme anstrengelser for å holde Hal-ligenbeil som er en viktig forsvarsstilling foran Königsberg. Russiske fly har angrepet Königsberg, Pillau, Danzig og Breslau.

Det fjerne Østen. Amerikanske sjøstridskrefter angrep igår fly og angrepet den japanske flåten i den indiske østen i et sunn mellom den største øya og 15 mindre øyer. 15 japanske krigsskip ble skadet, 7 lastebiler ble skadet og 6 senket, og 475 fly ødelagt. De amerikanske skip ble alvorlig skadet. I Burma er Mandalay definitivt inntatt av britiske styrker. Et Mosquitofly på speidertokt over Japan har satt ny verdensrekord idet det tilhøvela 4000 km. på snau 9 timer.

Danmark. Idag morges angrep britiske Mosquitos Shellhuset i Kjøbenhavn, som er Gestapos hovedkvarter. Hovedkvarteret ble fullstendig ødelagt.

England. I Overhuset ga lordkansleren en del opplysninger om behandlingen av krigsforbrytere. De allierte prøver for lister over små og store krigsforbrytere, og disse skal holdes utskilt fra andre tyske fanger og tas i særlig forvaring.

Nederland. Den nederlandske utenriksminister van Kleffens har undertegnet en avtale i Paris mellom Frankrike, Belgia, Nederland og Luxembourg om gjensidig økonomisk hjelp og utveksling av nødvendigheter og råvarer for industrien.

Sverige. 17. mai skal en rekke svenske kjøpmenn la seg av dagesetningen og til inntekt for Svenske Norgeshjelpen.

Norge. Mandag den 19. mars ble lensmann Skou i Askim drept av "ukjente menn". Han var en av de ivrigste angivere i grensestrøkene. Denne angiveren ble 43 år gammel.